

EDINOST

"EDINOST"
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece f. 3.—, 4.50 za pol leta f. 6.—, 9.— za vsa leta f. 12.—
Naročnino je plačevati naprej na naročilo brez priložne naročnine se uprava ne ozira.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč. izven Trsta po 4 nč.

Oglaš se računa po tarifu v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prestop, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.
Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravnništvo ulica Molina pisalo št. 3. II. nadst. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst. Odprte reklame kažejo se prosto postojne.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

"V edinosti je moč".

Javni shod

polit. društva „Edinost“ dne 20. decembra 1896.
„pri lovcu“.

Povdarjali smo že v današnjem zjutranjem izdanju, da je pol. društvo „Edinost“ se svojim shodom „pri lovcu“ doseglo velik in nepričakovan morálen uspeh. Ta uspeh pa je obsežen v dejstvu, da se je shoda udeležilo ljudstvo iz najbližje bližine „lovca“, najbolj izpostavljene uplivu mestne gospóde in še posebno mestnega magistrata, in vzlic nalogu, ki so ga dobili razni podrejeni organi magistrata, da naj namreč strogo pazijo, da-li se shoda udeleži katera dušica, le količkaj zavisna od mestne oblasti. In ker se ljudstvo ni zbaló te grožnje, smemo smatrati to okolnost kakor znamenje, da se je isto vendar-le jelo nekako osamosvojati od vpliva naših narodnih nasprotnikov.

Shod je otvoril gosp. prof. Mandič primernim nagovorom. Predstavivši vladnega zastopnika, gosp. višega komisarja dra. Mahkovca, in deželna poslanca Vatrovca in Dollenza je rekel nekako tako-le:

Predragi prebivalci družega okraja! Na podlagi svojih pravil sklicuje politično društvo „Edinost“ že 1½ meseca javne shode po okolici. S temi shodi hoče doseči jedino to, da se naše ljudstvo pouči o svojih dolžnostih in svojih pravicah do občine, dežele in države. Nasprotniki pravijo sicer, da mi hočemo le sejati razdor, da hočemo ločiti okolico od mesta. To ni res. Mi hočemo le poučevati. Te dni še posebno povdarjajo nasprotni listi, da ne moremo doseči ničesar, ker se ne držimo zakonov. Tudi ta je prazna. Mi hočemo doseči svoj namen zakonitim putem, saj je v mestnem statutu samem §. ki pravi, da vlada sme odvzeti magistratu nekatera opravila, ako se jej to vidi potrebno. — Mi nastopamo javno in odkrito, mi ne skrivamo ničesar. Sem naj pridejo in tu, lice v lice, naj nam dokažejo, da lažemo. Zakaj nočejo storiti tega? Ker ne morejo, ker se nas boje, iz česar je lahko sklepati, da oni lažejo ljudstvu in

ne mi. O najvažnejši točki dnevnega reda, o resoluciji za osnutje okrajnega glavarstva za okolico, vam bode govoril podpredsednik našega društva, gosp. dr. Gustav Gregorin. (Pohvala in živio-klici.)

Dr. Gregorin: Danes imamo XII. shod, jaz pa sem na 10. shodih govoril o tem predmetu. V tem okraju že 2krat. Resolucija za osnutje okrajnega glavarstva je bila povsod vsprejeta jednoglasno. To, kar vam predlagamo mi, bode le na vašo korist. Ni mi danes namen, da bi vam podrobno govoril o obeh delokrogih občine tržaške. V velikih potezah hočem vam le načrtati, kaj bi pridobila okolica, ako se osnuje okrajno glavarstvo.

Govoré na kratko o samosvojem področju občin je govornik omenjal najpopred, kako zane-marjene so ceste in posebno pa poljske poti po okolici. Kar se stori v tem pogledu, zgodi se le na udobnost meščanov. — Gledé šolstva ne more II. okraj ničesar zgubiti, pač pa le pridobiti. — Gledé oskrbovanja bolnikov so istotako prazna vsa žuganja nasprotnikov, kajti občina je v tem pogledu vezana na zakone in se ne more izogniti tej svoji dolžnosti. Vi ostanete tržaški občani z vsemi dolžnostmi in torej tudi pravicami. To so stvari, ki spadajo v samosvoje področje občine; teh opravil jej ne more nikdo odvzeti. Ako se torej tudi res osnuje okrajno glavarstvo, v teh ozirih se vam bode godilo istotako dobro ali pa istotako slabo kakor dosedaj.

Drugače je s takozvanim prenesenim področjem. Tu bi pa veliko pridobili, ako ta opravila potegne na-se slavna vlada.

Vzemimo volitve. Mestna gospóda noče poznati vašega jezika o razglašanju ediktov in zakonov; ako pa se pregrešite proti zakonu in vas treba kaznovati, tedaj vas poznajo hitro. — Državna oblast bi vam dotične zakone razglašala v domačem jeziku in vi bi se laglje izogibali kaznim.

Volitve pri nas niso to, kar bi morale biti: izraz javnega menenja, ampak mestna gospóda zlorablja to čin v to, da predočujejo vladi in svojim prijateljem to, kar želé. Slovence izpušča

iz list, kakor jim drago, Italijane pa polščejo vse, kolikor jih je do zadnjega kota. Ako bi bila oblast pravična, ne bi bilo možno 1400 reklamacij, kolikor jih je letos v resnici. Med istimi je 341 slovenskih. Toda jaz sem uverjen, da je tudi 1000 in več Slovencev, ki so izpuščeni iz list. Naši ljudje se izpušča je konsekvntno. Iste, katere so izpustili zadnjič, izpustili so jih zopet sedaj, da-si je mestna oblast takrat dobila nalog od namestništva, da jih mora vpisati. Celó mene so izpustili tudi letos. In jaz sem odvetnik in oni morajo vedeti, da poznam sredstva, katera treba uporabiti. Potem si lahko mislite, kako še-le postopajo proti vam, ko vedo, da kmet si ne more pomagati tako lahko. — Ko smo letos uložili reklamacije, niti pogledali jih niso na magistratu, ampak kar odbili so jih, zvezali s špago v šop in jih vrnili uложiteljem. Niti pogledali niso naših reklamacij, ker so bile — slovenske. Potem smo hoteli uložiti rekurze in zopet jih niso hoteli vsprejeti. Zopet smo morali romati z rekurzi na namestništvo in le to je moralo naložiti magistratu, naj vsprejme naše rekurze. — Današnji „Piccolo“ je jako vznemirjen radi naloga, ki ga je dobil magistrat od namestništva. Pravi, da se občini godi krivica, da mestna oblast mora braniti svoje pravice ter odločno odbiti tudi ta napad. No, mi vemo tudi, kake so pravice občine. Vladna oblast bi gotovo vsprejemala take rekurze, naj že bodo italijanski ali slovenski, in reševala bi jih po zakonu. Takemu postopanju mestne oblasti treba storiti konec. Koliko zgubivamo mi že na času, koliko brezpotreb-nih poti imamo, ker nam mestna oblast noče biti pravična. (Pride še.)

Za občila po Istri.

Govor poslanca Spinčića v seji zbornice poslancev dne 16. decembra 1896.

Visoka zbornica! O tem naslovu prav za prav nisem proti-govornik. Oglašil sem se za besedo le zato, da morem povdariti potrebo dežele istrske. Visoka zbornica je že vsprejela več predlogov proračunskega odseka, katere sva sprožila

in iz blagajnice vzeti denar bi tudi moral povrniti. Vsemu temu se je hotel izogniti na mah. Zaradi tega je bil skrivaj vzel s sabo ključ gostilničin. Poznal ga je dobro, ker se ga je bil že večkrat poslužil namesto cerkvenega ključa.

„Raka je oskrnil cerkev!“ „On je gostilničarju ukradel ključ in navlaš zato med najhujšim dežjem prišel v gostilno! On je ulomil v blagajnico, ko sva midva ravno šla domov. To sam gostilničar lahko potrdi. Ali si me razumel?“

„Razumem“, je odgovoril sodnik poluglasno.

VI.
Drugi dan ob osmih zjutraj je preglednik prišel v vas. A ni izstopil, kakor po navadi, pred gostilno, ampak pred občinsko hišo. Bil je še mlad mož, suh, visoke rasti in bledega obraza. Njegove poteze so bile pravilne, a trde, kakor da so izklesane iz kamena. Ko je prišel na sodišče, ni objel nikogar, kakor je bila sicer navada pri redarstvu, tudi roke ni stisnil nikomur. Dovtipov tudi ni delal. Iz vsega vedenja njegovega je bilo videti pravega uradnika, ki zna vladati sebe in druge.

Sodnik mu je precej poročil, kaj se je zgodilo to noč. On je molčal in samo vprašal, kje je zločinec. Sodnik mu je povedal, da je bil in kako je bil ranjen in da sedaj leži v svoji hiši. (Pride še.)

PODLISTEK

Krivoseška gostilna.

20

Srbski pisatelj Gjuró Jakóić; preložil A. B.

To niso bile sanje! Pred oltarjem je stal sodnik z gorečo svečo v roki, poleg njega pop pripognen, skušajoči z železom ulomiti leseni pokrov skrinje. V njej je bila cerkvena blagajna. Ko je pop ulomil v skrinjo, je izvlekel iz nje zvežen listin, jih naglo pogledal, nato jeden del položil nazaj, drugega pa obdržal. Slednjič je vzel iz skrinje platneno vrečo. Raka je slišal, da so cekini zvenketali v njej.

„Na, tu mas“, je tiho rekel sodniku ter mu stisnil vrečico v roko. Raka je opazil, kako se je sodniku roka tresla, ko je segal po njej.

„Sedaj pa idiva“.

Sodnik je ugasnil lojevo svečo in ogorek vrzel na tla tam, kjer je stal s popom. Raka je stopil dva koraka nazaj. Za hip so se čuli koraki v cerkvi, potem pa je znova zaropotal ključ. Cerkvena vrata so se zasunkale v zarjavelih tečajih. Ta hip je švignil blisk z neba in s silnim bobnenjem se je grom zavalil čez hrib in plan. Vrata in okna samotne cerkvice so se stresla in križi na grobeh so se zamajali.

Hudodelca sta obledela.

Zdajci je planil Raka naprej, zgrabil sodnika za prsi ter je zakričal: „Tatje, roparji!“

A nihče ga ni čul — tresk je pobijal tresk. Veter je besnel in se izpremenil v grozen orkan. Pop, priskočivši sodniku na pomoč, je o prvem sunku Rakovem pal na tla. Sodnik je ječal ter ni mogel dati od sebe glasu; opotekal se je kakor pijanec; slednjič ga niso več nosile noge in tudi on se je zvrnil po tleh. A ta hip je Raka v silni bolesti zakričal ter se zvalil na tla oblit krvi.

Ravno tisti hip, ko je sodnik čutil, da ne more več stati po koncu, se je spomnil svojega zapasnega noža, ga potegnil in drznemu nasprotniku zasadil v vrat. Sedaj pa sta pop in sodnik pričela kričati „tatje, roparji“ ter tekla proti vasi, a pop je še prej dleto in ključ vrzel na tla. Padla sta ravno v mlako krvi, ki je lila Raki iz rane.

Pop bi morda ne bil ulomil v cerkveno blagajnico, ko bi sodnik ne bil potreboval nagle pomoči. Drugi dan je imel priti preglednik! Izposoditi bi si v vsej vasi ne bil mogel toliko. Ključ od cerkve in cerkvene blagajnice je imel že od praznika sv. Ilje ključar v roki. Da bi si bil od njega izposodil ključ, to bi bilo lahko vzbudilo sum

dr. Laginja in jaz, oziroma predlogov poročevalca glede skoro vseh ministerstev, na čemer izrekam zbornici svojo zahvalo. Zahvalo izrekam tudi visoki vladi, v kolikor je ista izvela te predloge in priporočam, da bi se nagleje izvršili še drugi predlogi. Vlada naj ima vsikdar pred očmi latinski pregovor bis dat qui cito dat.

V letu 1895. je zbornica vsprejela nastopni predlog proračunskega odseka:

„C. kr. vlada se pozivlja, da obrne svojo posebno pozornost odnošajem v Primorski ter da stori vse one odredbe, ki bi mogle povspešiti narodne in gospodarske koristi prebivalstva“.

Kar se dostaja narodnih interesov, ne bi bilo umestno, da govorim o tem na tem mestu. Zadoščaj opomba, da v Istri ne obiskuje šole 17—18.000 otrok, podvrženih šolski dolžnosti, to je skoro polovica vseh otrok v deželi, dolžnih obiskovati šolo, in ti so večinoma hrvaški in slovenski otroci; da mi Hrvatje in Slovenci nimamo nobenega gimnazija in da je jako mnogo uradnikov, ki ne morejo občeovati s prebivalstvom, ker ne razumejo njega jezika.

Dokler se ne odpomore temu, ni možno govoriti o povspeševanju narodnih koristi večjega dela prebivalstva Istre.

Kar se dostaja povspeševanja gospodarskih koristi, spadajo sem tudi cestne in vodne gradnje. Tudi v tem pogledu je visoka zbornica sklenila resolucij, predloženih jej po proračunskem odseku. Tako n. pr. v razpravi o proračunu za l. 1896. nastopno (čita):

„C. kr. vlada se pozivlja, da brez vsake zamude zaprične dozidavati ceste, potrebne za povzdigo gospodarskega položaja Istre, in da, če le mogoče, že v proračunu za leto 1897. zahteva za to potrebne kredite“.

Drug resolucijski predlog, ki se je tudi sklenil, se glasi (čita):

„C. kr. vlada se pozivlja, poskrbeti, da čim preje dovede do vspešnega zaključka poizvedovanja, uvedena radi inkameracije cestne črte Podgrad-Lipa-Rupa-Pehlin, in da vprašavne ceste vsprejme, če le mogoče, v državno upravo, eventuelno, da dovoli primerno podporo za vzdrževanje istih“.

Gospoda moja! Prečitam takoj tudi predlog, ki ga stavlja letos veleslavni proračunski odsek in si potem dovolim povedati nadaljnje.

Reševaje neki resolucijski predlog tovariša Biankinija predlaga namreč proračunski odsek (čita):

„C. kr. vlada se pozivlja, da v bodočem proračunu povišanjem dotičnih dotacij vzame v ozir potrebe Dalmacije in Istre glede cestnih in vodnih stavb“.

Iz tega resolucijskega predloga je razvidno, da je vlada pač nekaj storila za Dalmacijo in Istro, kar se dostaja Istre prav malo, in da jej je storiti še jako mnogo za to in ono deželo (Tako je!), da je torej c. kr. vlada v jako mali meri ugodila resolucijskim predlogom iz minelega leta.

Jaz ne mečem krivde na osrednjo vlado. Menim, da glavna krivda zadevlje primorsko vlado in deželni zastop. Opravičujejo se namreč menda tudi z deželnim zastopom. Mi hrvaški in slovenski poslanci smo stavili nad deset let, tudi v italijanskem jeziku, različnih predlogov v deželnem zboru radi različnih cest v raznih okrajih, posebno v okraju koperskem za občino Pomjansko, ki je skoro brez cest, da si je to velika občina; potem v istem okraju v občini buzetski, kjer se je posebno povdarjala zvezna cesta med Lupoglavo in Laniščem, kakor tudi za druge okraje, Pazin, Poreč, Pulj, konečno za Volosko in za otoke. Ti predlogi pa so se vedno odklanjali s to ali ono pretvezo in storilo se ni ničesar, ampak so k večjemu pred to ali ono volitvijo pošiljali inženjerjev v izvestne občine.

Tekom tega leta so isti poslanci stavili splošen predlog, splošen v toliko, da so v predlogu podrobno naveli vse tiste ceste po Istri, katerih gradnja bi bila potrebna za povzdigo gospodarskih koristi.

Neki člen deželnega odbora je poročal o tem predlogu v januariju tekočega leta in je navajal po računih izvestnih inženjerjev, kako dolga bi bila vsaka cesta, kako veliki bi bili stroški za vsako cesto, in je prišel do sklepa, da bi stroški narasli nad jeden milijon goldinarjev ter je predlagal, da se preide na dnevni red, kateri predlog se je tudi vsprejel. Milijon gold. je velika svota za deželo

kakoršna je Istra, toda ob dobri volji bi se se bil načrt, kakor je bil obsežen v predlogu, lahko izvel v kakih 25 letih, z 20.000 goldinarjev od strani države, 20.000 goldinarjev od strani dežele in s prispevki od občin, in tako bi se bilo povzdignilo narodno gospodarstvo. V resnici pa se ne uporablja niti dotični vsakoletni znesek v proračunu in tako se morajo na dalje mučiti ljudje in živina, ne morejo izvažati svojih, četudi malih pridelkov in ne morejo dovažati potrebnega v svoje vasi.

(Zvršetak pride.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 21. decembra 1896.

Za jugoslovanski klub. V „Slov. Narodu“ čitamo: „Na podlagi izjave slovenskih in hrvaških drž. poslancev je bil sklenil izvrševalni odbor narodne stranke takoj, da se ponudi osrednjemu volilnemu odboru katoliško-narodne stranke razgovor in je v ta namen iz svoje srede izvolil tri pooblaščenca. Na isti poziv se je oglasila „katoliško-narodna stranka“, da je tudi od svoje strani pooblastila za razgovor tri svoje odbornike. Vsled tega bode prvi razgovor obojnih delegatov v sredo, dne 23. t. m. zvečer.“

Razume se ob sebi, da zadovoljstvom pozdravljamo to vest in želimo, da bi bilo toliko dobre volje — saj drugega ne treba — na obeh straneh, kolikor je zahteva to-li važno vprašanje. Za daves se vzdržujemo vsake nadaljnje opazke, ker bomo itak govorili o stvari v par dneh in sicer na podlagi sklepa, ki ga je storilo te dni pol. društvo „Edinost“ v prilogi ideji jugoslovanskega kluba.

Parlamentaren obed. Dne 20. in 21. t. m. je ministerski predsednik grof Badeni priredil parlamentarna obeda, katerih so se udeležili vsi ministri, podpredsednik gosp. zbornice, nekateri člani gospodske zbornice, in dvanajst poslancev, pripadajočih raznim parlamentarnim klubom. Mladočehi so odklonili poziv na obed, a protisemitje niso bili niti povabljeni.

Volitev župana v Pragi. Včeraj se je sestel občinski zastop, da izvoli župana. Kakor smo že sporočili, izjavil je bil od odstopivši župan Gregor, da ne vsprejme nove izvolitve. Vsled tega so postavili Staročehi svojim kandidatom II. podžupana dr. Srba, Mladočehi pa I. podžupana dr. Podlipnega. — Seje se je udeležilo 45 Staročehov in 41 Mladočehov. O trikratnem poskusnem glasovanju so glasovali jedni in drugi vsaki za svojega kandidata. Ker pa določa statut mesta Prage, da za veljavnost volitve župana treba dvetretjinske večine, bilo je seveda to glasovanje brezvspešno. — Danes bode zopet volitev. Ako po trikratnem glasovanju ne bode možno doseči zahtevane večine $\frac{2}{3}$, odloči absolutna večina glasov.

Bolgarski izseljeni častniki. Iz Sredca poročajo, da se vprašanje gledé onih bolgarskih častnikov, ki so se izselili v Rusijo in se sedaj vrnil v Bolgarsko, reši v kratkem takó, da se dotičnim častnikom odkaže pokojnina, ki jim gre, ne bode jim pa dovoljeno vstopiti zopet v dejansko službo v bolgarski vojski.

Nezadovoljnost na Turškem. „Kölnische Zeitung“ javlja iz Carjagagrada, da so poslednje dni tam pozaprli mnogo uradnikov in častnikov. V sultanovi palači da se manj boje velesil in njih ukrepov, nego pa nezadovoljnih podanikov in državnih uradnikov, ki že par mesecev niso dobili plače.

Razprava proti morilecema Stambulova je pričela včeraj v Sredcu. Obtoženca tajita. Tufekčijev je rekel, da obžaluje, da mora zatrditi svojo nekrivnjo, kajti prav rad da bi bil umoril Stambulova. Gjorgjev je skušal dokazati svoj alibi. Svedokov je pozvanih na to razpravo 130. Oni svedoki, ki so se zaslili danes, so izjavili, da ne spoznajo v obtožencih morilcev bivšega ministerskega predsednika in državnika Stambulova.

Italijanski senat je v včerajšnji svoji seji odobril apanažo za prestolonaslednika ter vzel na znanje priobčilo, da bode kralj dajal vsako leto 1 milijon lir državnemu zakladu. Zbor je naročil predsedniku, da izreče kralju zahvalo senata.

Onim, ki še vedno verujejo v „barbarstvo“ Rusije, bi priporočili v pazno čitanje nastopni spisic, ki ga je priobčil Božidar Tvorcov v zadnji številki „Slovanskega sveta“:

„Koliko se dela pri nas v poslednje čase za narodno omiko, ve le ta, kdor prav marljivo sledi za tem delom i prav pazljivo čita ruske novine. Vzemite v roke kakoršno hočete številko kakoršnega hočete lista, le redka bo brez novice, katera kaže dobrohotnost pomagati nevednemu ljudstvu i hrepenenje po pomoči prevedriti si zaspano glavo. Zemstva raznih gubernij kar teknujejo med seboj naznačenjem izdatnih vsot na narodne šole, knjižnice, čitalnice itd. Tako je na primer, Črnigovsko zemstvo nedavno ukrenilo, da osnuje kar v „jednem okraju — Sosnickem — 14 knjižnic, po jedno na vsako srenjo, ter je v to svrhu naznačilo prvo nujno vsoto 2000 rub. V okrajnem mestu Sosnici pa uredi knjižno prodajalnico z oddelom gubernskega knjižnega sklada. Knjige se bodo prodajale po nominalni ceni, da i stroške po pošiljavi knjig i po sodržanju prodajalnice prevzame samo zemstvo. Kjer pa zemstvo zanemarija narodno snago, pa same srenje i soseske delajo na to, da bi se narod mikal i likal na ona malenkostna sredstva, kakoršna so jim pod roko kot ostatki od občinskih potrebustij. Če so pa tudi srenjske i soseskine blagajnice prazne, pa kmetje takoj iz svoje sredine odreajo sivovlasih starcev, kateri bi šli križem sveta nabirat „Милостыню на школы“ (miloščino za šolo). Vsaj „Иппаоловский Край“ je nedavno poročal, da je v Rostovu na Donu srečal starčeka iz Harkovske gubernije, od katerega je zvedel, da je kmečka občina sklenila otvoriti si šolo; denarja pa ni v blagajnici občinski, ni v žepih kmečkih ni bilo dovolj na šole. Tako so njega odredili v široki i dobri svet, da nabere nujni nedostatek. Ime je temu kmetu Бабилъ Олдовичъ Кротовъ, po slovenski Krtoč. Tudi svoje baže nomen et omen. Daj mu Bog vspeha! — Tudi inorodci, t. je neslovanska plemena, začeli so se gibati. „Киргизская Газета“ poroča, da so Kirgizi vseh 5 srenj Omskega okraja sklenili, da otvorijo v središču vsake srenje po jedno šolo рхаторъ, to se pravi, tako šolo, v koji se bo kirgiška deca učila čitati i pisati po ruski i po kirgiški. Kako ne daleč pa so še oni časi, ko so inorodci ne le rusko, pač pa tudi svojo vlastno gramoto smatrali vražjo siloj i iznajdbo! To so že iskricе Sibirске železnice, katera v teku nekoliko desetkov let pohrusta vse inorodce, od kojih ruskemu plemenu predstojajo ne majhen prirast. Vsenarodni zaklad milodarov na zgrajo cerkva i šol v rajonu Sibirске železnice dosegel je že okolo 100.000 rub. Že sedaj gradi se v Tobolski i Tomski guberniji, pa tudi v Akmolinskem okraju 20 cerkvā i 15 šol-cerkvā. Da, kako bi neki ne gradili šol i cerkvā, ko je potrebnost v njih prevelika. Poslednji dve leti naselilo se je na novo v navedenih dveh gubernijah 334 naselbin. Iz njih je 136 takih, katere imajo do najbližnje cerkve 20 i še več vrst peš pota, a 104 takih, katere odstojé od sosednje cerkve na 10 do 20 vrst. Torej je kar v poprej navedenih okrajnah nujno 100 do 200 šol-cerkvā! A druge okrajne? Poslednje zgradbe so novina posebnega tipa: o njih Vam kedaj sporočim kaj več.

V pendant povem vam še o drugi novini, katera je zagledala beli svet radi iste Sibirске železnice. „Воспеченіе“ v svoji 6. št. priobčuje, da je Petrograjski stavbar E. E. Baumgarten iztuhlal cerkev-vagon. Ona je namenjena na daljnjo pot, na mesto svojega poklica, v daljnjo Sibir. Tam se bodo ti cerkve-vagoni odklepali v onih krajih, v kojih ne bo stalne cerkve, kjer pa bi trebalo opravila božjega“.

Različne vesti.

Nj. Vel. cesar odpotuje dne 24. t. m. v Lichtenegg, da sprovede Božični večer pri Svoji hčeri, nadvojvodinji Mariji Valeriji. Od tam se odpelje v Monakovo, na obisk Svoje najstarejše hčere, princeze Gizele Bavarske, dne 28. t. m. pa se vrne na Dunaj.

O naših shodih je včerajšnji „Mattino“ vendar enkrat spregovoril — resnico. Podavši kratko in objektivno poročilo o shodu „pri lovcu“ je pojasnil svojim čitateljem, da sedanja agicacija po okolici meri le na to, da se takozvano preneseno področje odvzame mestnemu magistratu! — Tako je prav! Le resnico govorite! Saj družega ne zahtevamo od vas!

Mestni svet tržaški bode imel nocoj ob 7. uri svojo XXXII. letošnjo javno sejo. Na dnevnem redu so samo 3 točke, med temi poročilo finančnega odseka o namestitveni naredbi glede občinskih doklad na užitinski davek leta 1897.

Deželni šolski svet goriški je vendar razveljavil svojo prek in prek neumestno odredbo, s katero je bil zabranil učiteljem opravljati službo občinskih tajnikov. Svojo odredbo je namreč premenil v tem smislu, da bode odločevati okrajnim šolski svetom, da-li sme učitelj opravljati službo tajnika ali ne. — Da govorimo resnico: v načelu tudi mi nismo bili nasprotni oni odredbi, ali dokler je tako slabo preskrbljeno za učitelje, da ob svoji plači ne morejo ne umreti in ne prav živeti, dotlej bi bilo uprav brezsrčno, ako bi jim hoteli zapirati pot do vsacega postranskega zaslužka. Opravičena je zahteva, da učitelj naj se posveča le svojemu težavnemu poklicu, toda to še le potem, ko bode ta poklic mogel tudi pošteno rediti svojega moža! Le prav in lepo je torej, da je deželni šolski svet vsaj deloma odstopil od svojega sklepa.

Cerkvena opravila o Božiču. Preč. škofijski ordinarijat tržaški objavlja za Božič naslednji red, v katerem se bodo vršila cerkvena opravila:

Na dan pred Božičem: a) ob 3. uri pop. v stolni cerkvi pri sv. Justu večernice; b) v župni cerkvi pri sv. Antonu novem ob 3. uri 30 min. — Na Božič: a) v stolni cerkvi pri sv. Justu ob 4. uri zjutraj zornice, zatem prva slovesna maša; ob 10. uri pontifikalna maša. Ob 4. pop. pontifikalne večernice; b) v župni cerkvi pri sv. Mariji Gornji (oo. jezuitih) ob 5. uri prva, ob 11. druga slovesna maša; c) v župni cerkvi pri sv. Antonu v novem mestu ob 5. uri prva, ob 10. druga slovesna maša; d) v župni cerkvi pri Mariji Pomagaj (sv. Antonu starem) ob 6. uri prva, ob 10. druga slovesna maša; e) v župni cerkvi pri sv. Jakobu ob 4. uri zornice, zatem prva, ob 11. pa druga slovesna maša; f) v cerkvi oo. kapucinov ob 4. uri 15 min. zornice, zatem prva in ob 11. uri druga slovesna maša; g) v cerkvi sv. Ciprijana (mm. Benediktinke) ob 5. uri prva, ob 9. pa druga slovesna maša.

Aruffapopoli! Tako nas nazivlje „Piccolo“. Mi da hujskamo narod proti narodu! Sosebno da si ogrešajo duso s tem zločinstvom tu sem doli z gor! prileteli odvetniki! Ali najhuje na tem je to, da so ti „z gorovja prileteli odvetniki“ — kolikor jih poznamo mi — silno trdovratni grešniki, ki niti v sanjah ne mislijo na to, da bi odstopili od rokodetstva — hujskanja Ubogi „Piccolo“! Bog zna kolikokrat mu bode še usojeno, da bode moral peniti svojo jezico na te nesrečne „avvocate“?!

Toda pustimo šalo na strani. Težko je sicer govoriti resno s takimi ljudmi, katerih je glasilo tržaški „Piccolo“, ali vendar treba reči resno besedo že radi naših čitateljev.

Ker nam že očitajo hujskanje ti hinavci, vprašati jih moramo, na kaj da opirajo svojo trditve! Navadejo naj nam le jeden sam slučaj, le jedno samo besedo, ko smo hujskali naše ljudstvo proti pravici Italijanov! Pač pa znači vsaka beseda, ki jo pošilja v svet „Piccolo“, in vsako dejanje, ki je izvršujejo njega zaplečniki v javnem življenju — kratenje pravic Slovincem! Mi ne odrekamo pravic vam, pač pa jih odrekate vi nam! S tem, da nočemo trpeti krivice, menda se ne rušimo vaše pravice. Ako pa vaša pravica ne more živeti drugače, nego oprta na krivico drugim, potem pa moramo reči, da stoji vaša stvar na slabih in trhlenih nogah.

Ne, gospóda neslavna! Ont, ki zahtevajo, da naj bodejo vsi narodi enakopravni, da naj ti narodi žive med seboj složno ob enakih pravicah in enakih dolžnostih, oni niso „Aruffapopoli“, ampak delajo za spravo; pač pa so „Aruffapopoli“ oni, ki zatirajo druge narodnosti, ki ustvarjajo nezadovoljnost, ki znašajo na kup netivo za narodne prepire, ki nočejo biti pravični! In to ste vi, o gospóda neslavna!

Mi nismo hujskali, ampak boriteltji smo proti hujskancem; nam je jedini namen ta, da se iztrga moč iz rok onim, ki hujskajo. Naša borba služi — konečnemu miru. Mi vemo, da Tržčan po svoji naravi je dobrovoljček in da je postal to, kar je sedaj, le po umetni agitaciji, po večnem hujkanju. In v tem pogledu nima nikdo toliko na vesti, kakor ravno — „Piccolo“. Večinoma le peklensko delo

je zavelo tržaške Lahe v to usodno in nečastno borbo proti lastnim soobčanom slovenske narodnosti!

„Aruffapopoli“ je res dovolj na svetu, najhuje vrste pa so v uredništvu tega zloglasnega židovskega glasila.

Izvažanje istrskega vina. Od 1. do 15. t. m. izvozilo se je iz poreškega pristanišča 126682 hekt. istrskega vina. Od tega je šlo 96368 hktl. v Trst, 15302 hktl. v Pulj in 15012 hktl. na Reko.

Vabilo na redni občni zbor okrajne kmetijske zadruge v Dolini, ki bode dne 28. decembra t. l. ob 9. uri predpoludne v občinski dvorani v Dolini. Na dnevnem redu bode: 1. Predsednikov pozdrav. 2. Poročilo pregledovalcev računov za leto 1895. 3. Poročilo tajnika o društvenem delovanju leta 1896. 4. Poročilo blagajnika. 5. Volitev dveh pregledovalcev računov. 6. Predložitev proračuna za leto 1897. 7. Volitev novega odbora in predsednika. 8. Slučajni nasveti. — Po zborovanju se razdeli na vsacega udeleženca po 20 okoreničenih ameriških trt. Pravico do tega deleža, kakor tudi glasovanja, imajo le oni udeleženci, ki so o pravem času vplačali svojo letnino v znesku gl. 1 za leto 1896. — Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

Iz Koroške. Vrlo uredništvo „Mirovo“ poziva slovensko javnost na obilo naročbo. Zatrja nam, da se bode potegovalo za pravice bednih naših bratov na Koroškem istotako odločno, kakor dosedaj v vsej petnajstletni dobi izhajanja vrlega „Mira“; vedno hoče uredništvo hoditi po isti poti, ki mu jo je odkazal nepozabni Andrej Einspieler. Odslej hoče v večji meri skrbeti za zabavno berilo in bode v ta namen izdajalo prilogo „Domači prijatelj“. Ta priloga bode izhajala po dvakrat na mesec.

Menda bi le razžalili rodoljube, ako bi jih še le hoteli opozarjati na bedno stanje naših bratov na Koroškem. Oni, ki ni osvedočen o tej bedi, mora biti ali brez rodoljubnega srca ali pa je — prespal dobo zadnjih let, da ni čul obupnih vsklikov slovenstva v Korotanu. Opozarjati torej ni treba na to bedo, pač pa treba sedaj, ob zvršetku leta, položiti rodoljubom na srce, da pomagajo Korošcem in zlasti, da podpirajo njih vrlo in velezaslužno glasilo, celovski „Mir“. Preščica mož, zbranih okolo tega lista, delajo res čudeže.

Legár (tifus) v Pulju. Izkaz od 19. t. m. se glasi: Meščanstvo: novih slučajev 20, ozdravelo 7, umrl 0. Skupno 645 (v bolnišnici 115). Vojaštvo: novih slučajev 5, ozdravili 4, umrli 3.

Stanje dne 20. t. m.: Meščanstvo: novih slučajev 20, ozdravelo 49, umrla 2. Skupno 634 (v bolnišnici 104). Vojaštvo: novih slučajev 24, ozdravelo 14, umrla 2, skupno 491.

Poskušen samomor. 26letni mlinar Jurij Kregel je skočil včeraj z obrežja Sanitá v morje. Piloti so ga svpravili na kopno in pozvali zdravnika, ki ga je poslal v bolnišnico. Kregel je baje zelo nervozen ter je skočil v morje, da si ohladi svoje razburjene živce.

Koledar za goriško nadškofijo za leto 1897. dobiva se v tisk. Dolenc pri g. Ant. Muha po 50 novč. kom.

Ogenj v mestni bolnišnici. Predvčerajšnjem jelo je goreti v stari sušilnici tukajšnje mestne bolnišnice. Stara sušilnica bila je namreč poslednje dni kurjena, ker se nova popravlja in takó se je zgodilo, da so vroče cevi vžgale suho staro tramovje. Od tam se je lotil ogenj perila. Gasilci so se trudili dobri dve uri, predno se jim je posrečilo zadušiti požar, kajti hudo jih je oviral gosti dim. Škode je povzročil ta požar okolu 8000 gl.

Kužne bolezni v tržaški občini. V tednu od 12. do 19. t. m. je bilo prijavljenih v področju tržaške mestne občine: 1 slučaj kózic, 8 sl. óšpic, 6 sl. škrlatice, 18 sl. legárja, 5 sl. legárjeve mrzlice, 1 sl. porodniške mrzlice. — Umrlo je 5 oseb za óšpicami, 2 za škrlatice in 2 za dávicó.

Škofovska stolica odklonjena. Kanonik Viljelm Fraknol (Frankl), ki že dalje časa zaradi studij biva v Rimu, je odbil ponujeno mu biskupsko stolico v Pečuhu.

Obleke nemškega cesarja. Cesar Viljelm ima gotovo izmed vseh evropskih vladarjev največe število uniform in vsakovrstnih oprav. Cesarjeva garderoba je vredna par milijonov gold.; opravlja jo jeden „garderobier“ in pa 12 strežajev. V

ogromnih omarah so shranjene uniforme vseh polkov pruske vojske, zajedno s čeljadami, „čakami“, sabljami in oklopi. Baš tako so razvrščene tudi mornariške uniforme. Potem so v posebnih omarah sasonske, bavarske, vir emberške, badenske in heške uniforme, nadalje so avstrijske, ruske, švedske in angleške uniforme. Nadalje je vsakovrstnih oprav: lovske, dvorne, veslarske itd., katerih kroj je bil cesar sam izumil in na isal in slednjič je neštevilno civilnih oblek. — Kadar potuje cesar Viljelm, jeden vagon komaj zadostuje za njegove uniforme in civilno obleko, ki jo je vzel s seboj. — Omeniti je še, da cesarju Viljelmu neizrečeno ugajajo vsakovrstni lišp in dragocenosti. Na prstih nosi vedno po šest do sedem prstanov, vsakovrstnih ropotij na verižici od ure in pa — zapestnico na desni roki.

Vreme v prvem polletju leta 1897. Rudolf Falb prorokuje v svojem koledarju za I. polletje 1897.: Mesec januar bode večinoma suh, le prve štiri dni januarja bode viharno. Poslednje dni januarja meseca bode po vsej srednji Evropi blaga temperatura. Niti mesec februar ne bode hudo mrzel, toda prinese nam obilo dežja in povodnji. Marc bode suh, april p: — strmite, ta hudomušnik! — lep in prijeten. Baš tako majnik, v katerem pa bode še jeden teden mraz. Junija bode mnogo viharjev, a temperatura prilično hladna. — Prorokovanje za drugo polovico 1897. leta bode objavljeno v II. delu koledarja, ki izide v prihodnje spomladi.

Časnik z najmanjšim številom odtisov izhaja v prestolnici Kitajske, v Pekingju. Ta časnik se zove po naše „Pekingške novine“; ima 16 strani in se tiska v — jednom samem proizvodu in to za kitajskega cesarja. Ta časnik izhaja že kakih 800 let.

Strašno hudodelstvo. V Varšavi dogodil se je strašen umor. Neki 19letni pisar varšavske banke je ukradel 14.000 rubljev. Toda trije njegovi tovariši, katerih pohlepnost je vzbudil denar, so ga ubili in ga oropali. Truplo umorjenega so zaprli v kovčeg ter ga poslali v Lodz, od koder naj bi šel dalje v Odeso. Toda varšavska policija je zasledila umor ter odredila brzogovnim potom, da je kovčeg zaustaviti in ga vrniti v Varšavo. Morilce so zaprli; isti ne taje svojega hudodelstva.

„Vitožka“ razvada. Ako kdo po nesreči mora čitati peštanske časopise, najde gotovo v vsaki številki rubriko „Dvoboja“, ki je polna „viteških“ prask. Da se vidi, za kakšne stvari si junaški Madjari puščajo drug drugemu kri, prinašamo tu par vrstic iz nekega peštanskega lista: Človek bi mislil, da v peštanskih društvi vladate nepriljenost in prijazna intimnost, toda kdor tako misli, ta ne pozna „manire“ madjarske gospóde. V Pesti spada k „bontonu“ da je sleherni mladenič do svojega 25. leta završil vsaj pol tuceta dvoboja. Tam se „razžaljeni časti“, — ako ti je namreč kdo nehoté stopil na kurje oko, — ne daje „zadovoljščina“ na drug način, nego s sabljo ali pištolo v roki. — Te dni so se peštanski „eleganti“ mladeniči na nekem sijajnem plesu s tepli sredi dvorane. Gospice so se tega surovega prizora tako preplašile, da so sklenile bojkotirati one mladeniče, ki so se ponášali takó surovo. Časopisi pravijo, da to ne bode koristilo mnogo, ampak da bi se morala na Ogorskem vzgoja spremeniti korenito, ako se ne bode hotelo opazovati na junaških sinovih Arpadovih, da spadajo v „puszto“, ne pa med omikane Evropejce.

Za Jelico. Veliko Nemk, katerim je ime Jelena, Jelica, došlo je na originalno misel, kakó počastiti soprogo italijanskega prestolonaslednika, Jeleno. Dne 8. januarja 1897. izročé kraljičini album, ki ima razven nje podobe, slike vseh književno ali zgodovinsko poznanih ženskih, katerim je bilo ime Jelena. Red otvarja Jelena savojska, potem se vrste druge znamenite Jelene, med temi tudi ona Jelica, ki je bila ljubica socialista Lassalle ter se poročila z Bojanom, ki je ustrelil Lassalla. — Tak album „Jelic“ nabavi si izvestno vsaka Jelena.

Slika za Menelika. „Kölnische Ztg.“ poroča iz Peterburga, da tamošnji slikar Palaov slika po nalogu Menelikovem podobo, predstavljajočo bitko pri Aba Garimi. Slika bode 1.50 m. dolga. Kazala bode italijanske čete razkropljene, bežeče, v tem ko zmagovalni Abesinci udarajo na sovražnika pod vodstvom sv. Jurija. Ta podoba je namenjena za palačo Menelikevo.

Morilec svoje žene Na Dunaju je živela zasebnica Roza Klutz ločena od svojega moža, tatarskega pomočnika. Le-ta je bil brez posla a velik pijanec. Prihajal je večkrat k njej in jo nagovarjal, naj se vrne k njemu. Ker pa žena nikakor ni hotela, sklenil je umoriti jo. Predvčerajšnjem predpoludne napil se je žganja in šel k njej. Dal jo je poklicati na hodnik in čim se je pokazala, ustrelil je vanjo iz revolverja, potem je sprožil drug hitec sebi v prsi. Oba sta hudo ranjena, samo on še teže nego ona in je malo naideje, da okreva.

Italijani, ki gredo v pomoč upornikom na Kubi. Iz Genove je došlo včeraj to-le klasično poročilo: Socijalistiški poslanec in bivši vodja upornikov v Siciliji, De Felice Giuffrida, vkrca se v kratkem s četo somišljenikov na Kubo, da bode tam pomagal upornikom. — Trepeči, o Španija!

Kalifornija tekmuje na škodo Bosni in Slavoniji. Produkcija sliv se je poslednja leta v Kaliforniji razvila tako, da ta dežela ne pokriva le potrebščin vse Severne Amerike, ki je doslej dobivala slive iz Bosne in Slavonije, ampak izvažala slive tudi v Evropo, posebno na Angleško. Kalifornijske slive (češplje) so nekoliko večje, nego bosanske, so jako sladke, a le koža je nekoliko debelejša. Imajo jih rajše nego bosanske, ker so mnogo cenejše. To konkurencijo Kalifornije utegneta Bosna in Slavonija občutiti v kratkem povsodi, kamorkoli so se doslej izvažale bosanske ali slavonske slive.

Sodnijsko. Včeraj se je vršila pred tukajšnjim sodiščem razprava proti 40letni kmetijci Ivani Skorja iz občine Dolinske, obtoženi hudodelstva tatvine. Skorjeva ima v domači vasi branjerito in je hodila vsaki teden v Trst, da nakupi potrebnega blaga. Služila se je navadno v trgovini jestvin. v ulici Molin a vento, kateri poslovođa je Josip Vitez. Le-ta je izračunil, da mu je letos v prvem polletju zmanjkalo blaga za kakih 400 gl. Pazil je, da zasači tatu in res je dobil Skorjevo, ko mu je ukradla 7 kgr. koruzne moke. Ker pa Vitez ni mogel dokazati tej branjevki, da je bila baš ona ukradla vse blago, ki je zmanjkalo v prodajalnici, pogodil se je žnjo takó, da mu napravi dolžno pismo za 100 gl. in da odplača od tega zneska vsaki teden 5 gl. na račun. Tatica je hvaležno vsprejela to pogodbo, toda od one dobe — ni je bilo več blizu. Oškodovani trgovec jo je o vadil zatorej oblasti. Sodišče jo je obsodilo na 4 mesece težke ječe.

Dobrodušni stari norc.

Božična pravljica. Spisal Grunter pl. Streit.

Je že tako ta svet! Tu nas javno pozivljajo na dela ljubezni do bližnjega, na dobroščnost in usmiljenost; nabirajo denar, prirejajo predstave v dobrotvorne svrhe, bazarje — a človeki, ki na tihem vrši načela prave ljubezni do bližnjega s tem, da z ubogim deli to, kar ima, tacega človeka imenuje svet „dobrodušnega norca“! — Tak „dobrodušen stari norc“ je bil dr. Krazinsky.

Ta zdravnik, ki je imel mnogo opravila, prebil je danes težek dan. Rad bi se bil vrnil domov, da se odpočije, toda še jedno ime je stalo na njegovem lističu in moral je ven, v oddaljeno predmestje.

Kakor zdravnik za uboge, videl je dr. Krazinsky mnogo bēde, bóli in stiske, a vendar mu je krčilo srce bēda udove Moserjeve. Gole stene zevale so mu nasproti; stara postelj in tu patam po koji komad polomljenega pohištva bil je ves mobiljar tega prostora. Zrak je bil zaduhel in plesnoben, in skozi malo nastrešno okence prihajalo je le malo svetlobe, kajti viša sosednja hiša prestrizala je večji del svetlobe, a vzimala tudi zrak in solnce.

Dr. Krazinsky je pristopil k postelji bolnice, slušal in jo pretrkal jer potipal žilo. Med tem je stalo dete udove, slabo oblečeno dekle kakih 12 let, na drugem kraju postelje in nje oči zrlle so napeto v zdravnika.

„Ni nič hudega!“ spregovoril je le-ta slednjič. „Pa az se čutim tako slabo!“ stokala je udova.

„To Vam verujem, ljuba žena. Nezadostna hrana oslabil Vam je želodec. Mir in pa primerna hrana Vas kmalu spravita zopet na noge!“ — Bolnica je vzdihnila.

„Ovsena hrana“, nadaljeval je dr. Krazinsky, „Vas kmalu okrepeča; ta je laglje prebavljiva in tečnša, nego karkoli drugega in poleg tega“ — zdravnik se je dobrodušno nasmehnil — „je poceni. In tu pa tam čašica kakao Vam dobro dēne!“

Zopet se je bolnici izmuznil vzdihljaj; le predobro je znal zdravnik, kaj pomenja isti. Za-

mislil se je jeden trenotek. Ves njegov denar, ki ga je imel pri sebi, iznašal je le par novči ev. S tem tu ne bi bilo pomagano in zatorej se je hotel raje vrniti jutri ter prinesiti ženski par goldinarjev. Kratkim pozdravom je ostavil sobo.

Nekoje težke bolezni, ki so mu vzele ves čas, dovolile so mu šele drugega dne obiskati udovo. Kakor vselej, kadar je mogel pomagati drugim, bil je dr. Krazinsky dobre volje. Toda, o joj, baš ko je vstopil na dverišče velikega poslopja, domislil si je, da si je bil sicer pripravil jeden goldinar za svoj posebni namen, toda pozabil je utakniti si ga v žep. Najrajše bi se bil vrnil. Toda, sedaj ko je bil že tu, moral je vsaj pogledati, kako je kaj bolnici. V svoje veselje našel jo je mnogo krepkejšo, nego pred dvema dnevi. Kljub temu pa se je hotel jutri zopet vrniti, že zavoljo denarja. To je smatral skoro kakor za dolg, katerega je treba urno poravnati.

Ko se je vrnil tretjega dne, presenetilo ga je zaupno lice matere in hčere. Na njegovo vprašanje, kako se počuti, odgovorila je udova veselo: „Počutim se že mnogo bolje, gospod doktor. Ako je božja volja, km lu zopet vstanem!“

Ko jo je bil zdravnik preiskal in se osvedočil, da se ji je res bistveno obrnilo na boljše, dovolil ji je, da sme naslednjega dne nekoliko vstati, in šel je iz sobe, davši hčerki znamenje, da naj mu sledi.

„No, dete“, spregovoril je zunaj, „kakor se čini, stregla si jako dobro svoji majki. Kaj si imela denarja?“

Dekle je zarudela in v svoji zadregi ni znala, kam naj pogleda. Zdravnik jo je moral nagovarjati dalje časa, dokler ni pričela praviti.

Izpoved male grešnice je bila izvršena. Dr. Krazinsky se je pristrčno smejal, vzel jeden goldinar iz žepa ter rekel dobrohotno: „Tu vzemi to-le za oskrbo svoje matere, da ne prideš zopet na tako čudna sredstva. Z Bogom, dete moje!“

Prišedši domov je napisal zdravnik to-le pismo:

Kaselski tovarni ovsnega kakao v Kaselu.

V svojem svojstvu kakor zdravnik za uboge, bil sem nedavno pozvan k neki ubogi udovi. Sprevidel sem takoj, da ista pravo za pravo ni bila bolna, ampak le oslabela, sosebno na želodcu, vsled nepopoljne hrane. Pazil sem na to žensko in veselih me je, da sem jo našel o naslednjih svojih obiskih že izdatno krepkejšo. Kateri okolnosti je pripisovati to zboljšanje, to sem baš sedaj le izvedel od 12letne hčerkice bolnice, ki streže svoji mami. Otrok je namreč slišal od mene med ostalim tudi to, da bi ovsena hrana in pa kakao dobro dela oslabei materi. Moral sem si misliti, da moje besede ne bodo koristile, kajti, kje naj bi bila vzela denar za to? — Tu je po naključju došel dekletu neki star časopis v roke, v katerem je bil oglas o Vašem „Servus“ (ovseni kakao), od katerega se dobivajo uzorci, kakor je rečeno v oglasu, „zastonj pri slehernem branjevcu“. Kaj je torej storilo dete? Šlo je k vsem prodajalcem v sosedstvu ter prosilo uzorce od „Servus“ (ovseni kakao) na „poskušajo“! Ganljivo najvnostjo mi je pripovedovala, da je zavrnila slabe zmesi, ki so ji jih ponujali na nekaterih krajih, ker si je mislila povsem prav, da so to le ničvredna ponarejanja Vašega izdelka, ki prihaja le v kartonih v promet. Jaz sem otroku prepovedal ta čudni način „nabavljanja“. Ker pa se je Vaš izdelek pri oslabei ženski pokazal tako izvrstno in bode gotovo nič manj koristil tudi nje hčerki, ki je hudo skrofobna vsled tega, ker večno je le krompir, želim jima kupiti malo zalogo Vašega „Servus“ (ovsnega kakao). Hvaležen bi Vam bil, ako mi pošljete proti povzetju 12 kartonov po 70 nvč., vsaki po 33 kock, zamotanih v stanijol ter da mi jih z ozirom na blagi namen zarač nite nekoliko ceneje, nego običajno.

Odlüčnim spoštovanjem:

Dr. med. Krazinsky.

Dva dni pozneje dospel je po pošti omot in pa to-le pismo:

Velespoštovani gosp. doktor!

Naša trgovska načela nam ne dovoljujejo prodajati svoj „Servus“ (ovseni kakao) naravnost zasebnikom v take kraje, kjer je naš izdelek itak na prodaj, kar velja v tamošnjem mestu. Z druge strani pa nas je toliko razveselil čin hčerkice Vaše bolnice, in se nas je detaknila Vašo človekoljubnost tako prijetno, da Vas prosimo dovoljenja, da smemo udeležiti se Vašega dobrotvornega dela s tem, da izročimo ta-le zaboj „Servus a“ (ovseni kakao) za Vaše dve varovanki brezplačno kakor božično darilo.

Odlüčnim spoštovanjem

Kasalska tovarna ovsnega kakao

Hausen & Comp.

Prišel je Sveti večer. Iz hiš je bliščal slavnostni blišč sveč, ko se je dr. Krazinsky odpravil, da obišče ubogo vdovo. Tu ni bilo vžgano božično drevesce; temna je bila soba, kakor navadno. Zato pa so bliščale oči hvaležnih, ko jima je zdravnik izročil poleg drugih malenkostij tudi zaboj „Servusa“ (Kasalskega ovsnega kakao). Stari samec ni se spominjal, da bi bil od svojega detinstva doživel lepši Sveti večer.

Vi se smejete? Dobro! Jaz pa vam povem,

da je on neizmerno srečnši, nego vi vsi, ki ga nazivljate „dobrodušnim stari norcem“!

Najnovejše vesti.

Trst 22. Njegovo Veličanstvo je imenovalo policijskega svetnika, odlikovanega naslovom vladnega svetnika, *Kristofa Busicha*, pravim vladnim svetnikom in vodjo policijskega ravnateljstva v Trstu. Novi ravnatelj je rodom Slovan in tudi večš našemu jeziku. Želja naša je, da novi ravnatelj pripomore našemu jeziku do jednakopravnosti na tej oblasti.

Dunaj 22. Cesar je vsprejel danes v avdienciji namestnika dalmatinskega, FZM. Davida.

London 22. Menenje, da je angleška vlada predložila vlastim program za reforme, katere je izvesti v Turčiji, ni osnovana. Lord Salisbury je nasvetoval vlastim, da poslaniki v Carjemgradu skupno sestavijo poročilo o položaju. Ta predlog se je vsprejel in se izvrši.

Trgovinske brojavke in vesti.

Suimpesta. Pšenica za junos — — — — — ršenica za spomlad 1896 8.15 do 8.17 Oves za spomlad 5.91—5.92. Rž za spomlad 6.75—6.77. Koruza za maj-juni 1897. 3.84-3.87. Pšenica, nova od 78 kil. f. 8.05 8.15 od 79 kilo. 8.35—8.40. od 80 kil. f. 8.40—8.45 od 81. kil. f. 8.45 8.50 od 82 kil. for. — — — — — rženica 8.10—8.11 prono 5.65—6.10.

Pšenica: Ponudbe in povpraševanje jako slabe — brez posla. — Vreme: dež.

Praga. Nerančirani sladkor for. 11.87, november-december 11.90 zopet mlačno.

Kavra. Kava Santos good average za december 61.50 za april 61.75. stalno.

Praga. Centrifugal novi, postavljene v Trst a carino vred odpošiljatev precej f. 33.25 — — — — — Concasse 34.50 — — — — — Četvorni 35.50 — — — — — V glavah sodin 37 — — — — —

Hamburg. Santos good average za december 50.75 za za mare 1897. f. 51. — — — — — za september 51.75

Dunajska borza 22. decembra 1896

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.30	101.35
„ „ v srebru	101.55	101.80
Avstrijske rente v zlatu	122.90	123.35
„ „ v kronah	100.80	100.80
Kreditne akcije	371.90	371.95
London 10 Let.	119.95	119.95
Napoleoni	9.54	9.53 1/2
20 mark	11.76	11.76
100 ital	45.45	44.45

Stenski koledar za l. 1897

Od več strani se je naglašala potreba koledarja v slovenskem jeziku za rabo v pisarnah. — Tiskarna Dolenc v Trstu priredila je za leto 1897 tak koledar in ga prodaja po 20 nč. komad, s pošto 25 nvč. Kdor si ga želi, naj pošlje omenjeni tiskarni po nakaznici 25 nvč. in natančen naslov, ali pa naj pride sam v tiskarno, trg velike vojašnice št. 2, kjer dobi ga po 20 nvč. komad.

Narodnjakinje!

Dovoljujem si Vas opozoriti na svoje veliko skladišče oglja, drv, premoga in koksa v ulici **S. Zaccaria šte. 1** (mej ulicama Chiozza in Farneto).

Ker izdelujem od navedenih predmetov nekatere na lastno režijo, nekatere pa sem si nabavil pod najugodnejšimi okolnostmi, prepričan sem, da vas zamorem v vsakem obziru zadovoljiti.

Jamčim za točno postrežbo in poštene vago ter se priporočam z vso

udanostjo

Vekoslav Grebeno.

Dva lepa konja

rujave dlake, ogerske pasmi stara 5 in 6 let, visoka 15 pesti brez vsakega pogreška, pripravna za izvoščeka kakor tudi za težka dela

sta na prodaj pri

g. J. Bole-tu v Lazah pri Planini

pošta Planina pri Rakeku.)

Prvi in najstarejši

fotografično - umetniški zavod Ant. Jerkiča v Gorci na Travniku št. 11 (poleg nadškoflje) prevzema vsa v fotografično stroko spadajoča dela do naravne velikosti. Izdaje nadalje fotografije na pocelatu, na broše (po najnovejši iznajdbi), na platno, na stilo itd. Akvarele in oljaste slike; posnema po starih fotografijah pomajševalno ali povečevalno na najkusesoji način Jamči za neprekosljivo delo. — Cene poštene.

Borzni trg št. 14

Sedanja razstava: Zanimivo potovanje po

Bosni-Hercegovini

pogled na Sarajevo, Vrnuduk, Travnik, Banjaluka, Mostar, Metković itd.

Ustoppina

20 novč. otroci 10 nov.